

Zdravstvena politika

Luka Kovačić

Za riječ „politika“ u engleskoj terminologiji postoje dvije riječi, „Politics“ i „Policy“, koje imaju različito značenje.

Engleska riječ „Politics“ (od grčke riječi *politikos*, *politika*) odnosi se na proces usklađivanja ciljeva i interesa pojedinih društvenih grupa, a kod nas se uobičajeno koristi riječ politika (1). Prema Merriam-websterovom rječniku riječ „politics“ ima više značenja, na primjer: „umjetnost i znanost vlasti“, „Političke akcije i prakse“, „Politički odnosi i poslovanje, posebno natjecanje između natjecateljskih interesnih grupa ili pojedinaca za moć i vodstvo“, „Ukupni kompleks odnosa između ljudi koji žive u društvu“, ... (2). U MacMillanovom rječniku navode se primjeri značenja riječi „politics“: „Mnogi ljudi osjećaju da njihovi interesi nisu predstavljeni vladajućom politikom“, „Nemojmo sad pričati o politici“, „Ona je jako uključena u lokalnu politiku“, „On je stupio u politiku u 21. godini“, „Njezina je politika postala konzervativnija kad je odrasla“, ... (3). Za pojam „Politics“, za koji nemamo posebnu hrvatsku riječ, obično koristimo riječ „Politika“ ili „Politika u svakodnevnom životu“.

Termin „Policy“ (u zdravstvenoj zaštiti se to odnosi na zdravstvenu politiku – engl. „Health Policy“) odnosi se na postavljanje ili utvrđivanje **ciljeva i prioriteta u zdravstvenoj zaštiti**, te **osnovni način** na koji se ti ciljevi žele postići. Na temelju tako formulirane politike razrađuje se **strategija** (postupak ostvarivanja ciljeva) i formuliraju **programi i planovi** koje treba izvršiti da se dogovorena politika ostvari (1).

U Mosbijeovom medicinskom rječniku za pojam Zdravstvena politika navodi se: „Health policy is a statement of a decision regarding a goal in health care and a plan for achieving that goal. For example, to prevent an epidemic, a program for inoculating a population is developed and implemented („Zdravstvena politika je stav odluke u odnosu na cilj zdravstvene zaštite i plana za postizanje tog cilja. Na primjer, da se spriječi epidemija razvija se i provodi program cijepljenja stanovništva“) (2).

U dokumentima Svjetske zdravstvene organizacije navodi se da se pojam „Zdravstvena politika“ odnosi na odluke, planove i akcije koje se poduzimaju radi postizavanja specifičnih ciljeva zdravstvene zaštite u društvu. Utvrđena zdravstvena politika odnosi se na definiranje vizije za buduću razvitak u kojem se postavljaju ciljevi i vrijednosti za kratkoročno i srednjoročno razdoblje. Zdravstvenom politikom se postavljaju prioriteta i očekivane uloge pojedinih grupa i izgrađuje konsenzus i informira stanovništvo (5).

Zdravstvena se politika može donositi u mnogim područjima zdravstvene zaštite, pa se tako može govoriti o politici u javnom zdravstvu (javnom zdravlju), na primjer politika u odnosu na vakcinaciju, pušenje, promociji dojenja, zatim farmaceutskoj politici, politici financiranja zdravstvene zaštite, politika pristupačnosti zdravstvene službe, kvalitete skrbi, jednakosti i uzajamnosti u zdravstvenoj zaštiti i drugim područjima.

Krajem sedamdesetih godina u sustavu Ujedinjenih nacija deklarirana je politika u kojoj se naglašava cilj socijalne pravde. To je suština politike koja je 1978. godine prihvaćena na konferenciji u Alma –Ati pod nazivom “**Zdravlje za sve** do godine 2000”. Kao nastavak te politike za 21. stoljeće prihvaćen je dokument “**Zdravlje 21**”.

Literatura

1. Jakšić Ž. Zdravstvena politika, u. Kovačić L. Organizacija i upravljanje u zdravstvenoj zaštiti, Medicinska naklada, Zagreb, 2003.
2. <http://www.merriam-webster.com/dictionary/politics>
3. <http://www.macmillandictionary.com>
4. Mosby's Medical Dictionary, 8th edition, Elsevier, 2009.
5. http://www.who.int/topics/health_policy/en/